

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun

juducînd în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costăș și inculpatul Dadu Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Dadu Mihail Mihail, născut la 02.07.1982, originar din sat. Vărvăreuca, r-nul Florești, domiciliat în or. Florești, str. M.Costin 12, ap. 22,

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.04.2014 - 06.04.2015;

Instanța de apel: 28.04.2015 - 23.12.2015;

Instanța de recurs: 10.02.2016 - 12.04.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Șoldănești din 06 aprilie 2015, Dadu Mihail a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, la cererea lui Mirgun Nicolae de pretindere prin extorcare a 3000 euro și primirea sumei de 1500 dolari SUA, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Dadu Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.324 alin.(4) Cod penal pe faptul pretinderii, acceptării și primirii a 2000 lei de la Musteațe Ion, la amendă în mărime de 1000 u.c. (20000 lei) cu privarea de dreptul de a ocupa funcția de procuror pe un termen de un an.

2. Prima instanță a reținut că, Dadu Mihail activînd în baza ordinului Procuraturii Generale al Republicii Moldova nr.500-p din 29.05.2008 în funcția de procuror în Procuratura raionului Florești, fiind conform art.123 alin.(2) Cod penal persoană cu înaltă funcție de răspundere și din 03.02.2012 potrivit modificărilor la art.123 al.3 Cod penal / în redacția Legii nr.245 din 02.12.2011, în vigoare din

03.02.2012/ persoană cu funcție de demnitate publică, folosind intenționat situația de seniciu, acționând contrar prevederilor art.54 lit.,a,b” al Legii cu privire la Procuratură nr.294-XVI din 25.12.2008 prin care procurorul este obligat să îndeplinească obligațiunile de serviciu în strictă conformitate cu Constituția și Legile Republicii Moldova, să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau compromite titlu de procuror, a pretins prin extorcare, acceptat și primit, personal, diținând funcția de procuror în Procuratura raionului Florești și fiind persoană cu funcție de demnitate publică, bani în sumă de 2000 lei, ce nu i s-au cuvinit, pentru sine de la Ion Musteațe promițându-i acestuia pentru a îndeplini sau grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale în împrejurările:

Dadu Mihail pe perioada anului 2013 a primit spre examinare în ordinea art.290 Cod de procedură penală RM cauza penală nr.2012380300 pornită la 05.09.2012 în baza art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal pe faptul sustragerii pe ascuns de Ion Musteațe a bunurilor cet. Eugenia Crețu. Pe cauza dată de partea vătămată Eugenia Crețu și învinuitul Ion Musteațe au fost înaintate cereri privind încetarea urmăririi penale pe motivul împăcării părților. Stabilind temeinicia soluției procesuale solicitate care era favorabilă pentru Ion Musteațe la 13.12.2013 Dadu Mihail a decis să înceteze urmărirea penală în privința ultimului pe cazul specificat și să obțină în legătură cu adoptarea acesteia, fiind în exercitarea atribuțiilor de serviciu, beneficii ce nu i se cuveneau și în biroul de serviciu din incinta procuraturii raionului Florești, amplasată în or. Florești str.Alexei Brînză 15, emițind la aceiaș dată ordonanța de încetare a urmăririi penale pe cauza penală nr.2012380300 pornite împotriva lui Ion Musteațe, a pretins piin extorcare de la acesta bani în sumă 2000 lei, oferindu-i termen pentm transmiterea banilor pînă la 16.12.2013.

Ulterior, la 13.01.2013, procurorul Dadu Mihail în biroul său de serviciu a eliberat lui Ion Musteațe copia neautentificată de pe ordonanța din 13.12.2013 privind încetarea urmării penale în privința acestuia, continuînd să pretindă de la acesta suma de bani convenită anterior. Astfel, la 15.01.2014, în juml orei 14.10 minute, procurorul Dadu Mihail în biroul său de serviciu a eliberat lui Ion Musteațe copia autentificată a ordonanței din 13.12.2013 privind încetarea urmăririi penale în privința lui Ion Musteațe, a acceptat și primit de la ultimul banii pretinși în sumă de 2000 lei MD.

Tot lui Dadu Mihail i-a fost înaintată învinuire în corupere pasivă prin extorcare a 3000 EURO și primire a 1500 dolari USD de la Morgun Nicolai în împrejurările:

Dadu Mihail a fost învinuit în faptul că, activînd în funcția nominalizată și fiind persoană cu de demnitate publică, investit în virtutea funcției deținute cu atribuții de conducere a urmării penale în cauza penală cu nr.2011380398 pornită la 04.10.2011 în baza art.201/1 alin.(1) Cod penal la cererea cet. Liubovi Morgun pe faptul violenței în familie comisă de către Nicolai Morgun și conștientizînd faptul că infracțiunea de

comiterea căreia se bănuia cet. Morgun Nicolai prevede o pedeapsă cu închisoare de pînă la 2 ani și victima indica direct că anume acesta a comis infracțiunea, respectiv exista un motiv legal pentru al reține în temeiul art.166 Cod de procedură și înainta în instanța de judecată un demers privind aplicarea arestului preventiv, a decis să obțină în legătură cu executarea atribuțiilor de serviciu, beneficii ce nu i se cuvin. În continuare, urmărind scopul primirii banilor ce nu i se cuvin, în perioada noiembrie 2011- decembrie 2011, în biroul său de serviciu din incinta procuraturii raionului Florești, sub pretextul de-a nu-l reține în temeiul art.166 Cod de procedură penală precum și înainta în instanța de judecată un demers privind aplicarea arestului preventiv, a pretins prin extorcare de la Nicolai Morgun mijloace bănești în sumă 3000 EURO. Ulterior într-una din zilele perioadei de 20-30 decembrie 2011 Dadu Mihail în biroul său de serviciu din incinta procuraturii raionului Florești a acceptat și primit de la Nicolai Morgun doar o parte din mijloacele bănești pretinse și anume 1500 dolari USD, care potrivit cursului oficial mediu de schimb stabilit de Banca Națională la acea perioadă constituiau 17 640,3 lei MD.

3. Nefiind de acord cu sentința apeluri au declarat:

- *procurorul* care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și recunoașterea lui Dadu Mihail vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal pe ambele capete de acuzare cu numirea unei pedepse de închisoare de 8 ani cu amendă în mărime de 3000 u.c. și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, transmiterea sumei de 2000 lei în contul statului.

- *inculpatul Dadu Mihail* a solicitat achitarea sa și pe episodul cu Musteațe Ion, invocînd lipsa probelor de vinovăție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015, apelul procurorului s-a respins ca fiind nefondat, apelul inculpatului Dadu Mihail a fost admis, inclusiv din alte motive, casată sentința, rejudecată cauză, cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

”Se achită Dadu Mihail Mihail de la învinuirea în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, pentru pretindere prin extorcare a sumei de 3000 euro și primirea prin extorcare a sumei de 1500 dolari SUA de la Morgun Nicolae, în temeiul art.390 alin.(1) pct.3), 275 pct.3) Cod de procedură penală, din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Se încetează procesul penal în privința lui Dadu Mihail Mihail, învinuit în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, pentru pretinderea, acceptarea și primirea a sumei de 2000 lei de la Musteațe Ion, în temeiul art.332 alin.(2) Cod de procedură penală pe motiv, că fapta acestuia constituie o contravenție.

De recunoscut pe Dadu Mihail Mihail vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art.315 Cod contravențional.

Se încetează procesul contravențional în privința lui Dadu Mihail Mihail pe art.315 Cod contravențional în temeiul art.30 alin.(1) și (2), 441 alin.(1) lit.b) și alin.(2) și 461 Cod contravențional, din motivul intervenirii termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale.”

4.1. Referitor la capătul de acuzare **pretinderea, acceptarea și primirea sumei de 2000 lei de la Musteațe Ion**, instanța de apel a constatat că:

”Potrivit rechizitoriului Dadu Mihail Mihail este învinuit în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, adică corupere pasivă exprimată prin pretinderea, acceptarea și primirea personal a bunurilor ce nu i se cuvin de către o persoană cu funcție de demnitate publică pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, pentru faptul, că activînd în baza ordinului Procuraturii Generale nr.500-p din 29.05.2008 în funcția de procuror în Procuratura raionului Florești, fiind conform art.123 alin.(2) Cod penal persoană cu înaltă funcție de răspundere și din 03.02.2012 potrivit modificărilor la art.123 alin.(3) Cod penal, persoană cu funcție de demnitate publică, folosind intenționat situația de serviciu, contrar prevederilor art.54 lit.lit.a), b) al Legii nr.294-XVI din 25.12.2008 cu privire la Procuratură prin care procurorul este obligat să îndeplinească obligațiunile de serviciu în strictă conformitate cu Constituția și Legile Republicii Moldova, să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau compromite titlu de procuror, din interese material, a pretins, acceptat și primit de la Ion Musteațe bunuri ce nu i se cuvin în următoarele circumstanțe.

Avînd spre examinare în ordinea art.290 Cod de procedură penală cauza penală nr.2012380300, pomită la 05.09.2012 în baza art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal pe faptul sustragerii pe ascuns de către numitul Ion Musteațe a bunurilor cet.Eugenia Crețu, studiind materialele cauzei penale și cererile înaintate de către partea vătămată și învinuitul Ion Musteațe privind încetarea urmăririi penale pe motivul împăcării părților și stabilind temeinicia soluției procesuale solicitate, conștientizînd că această soluție procesuală îi este favorabilă numitului Ion Musteațe, la 13.12.2013, în biroul său de serviciu din Procuratura raionului Florești, situată în str.Alexei Brînză,15, or.Florești, a decis să obțină în legătură cu adoptarea acesteia, deci în legătură cu executarea atribuțiilor de serviciu, beneficii ce nu i se cuvin.

În vederea realizării intenției sale infracționale, la 13.12.2013 în juml orei 09⁰⁰-10⁰⁰, procurorul Mihail Dadu, în biroul de serviciu din incinta Procuraturii raionului Florești, amplasată în str.Alexei Brînză,15, or.Florești, pentru emiterea ordonanței de încetare a urmăririi penale nr.2012380300 pornite în privința lui Ion Musteațe, a pretins de la acesta bani în sumă de 2000 lei, oferindu-i termen pentru transmiterea banilor pînă la 16.12.2013.

La 16.12.2013, aproximativ la ora 16⁴², în cadrul discuțiilor telefonice, procurorul Mihail Dadu, în mod repetat a pretins de la Ion Musteațe mijloacele

bănești în sumă de 2000 lei, convenind că banii să-i fie transmiși atunci acesta va dispune de ei.

Ulterior, la 13.01.2014, în biroul de serviciu din incinta Procuraturii raionului Florești, situate în str.Alexei Brînză, 15, or.Florești, procurorul Mihail Dadu a eliberat numitului Ion Musteațe copia neautentificată de pe ordonanța din 13.12.2013 privind încetarea urmăririi penale în privința acestuia, continuînd să pretindă de la acesta suma de bani convenită anterior.

Astfel, la 15.01.2014 în jurul orei 14¹⁰, întru realizarea intenției sale infracționale manifestată prin pretinderea și primirea bunurilor ce nu i se cuvin, procurorul Mihail Dadu, în biroul de serviciu din Procuratura raionului Florești, amplasată în str.Alezei Brînză, 15, or.Florești, pentru emiterea la 13.12.2013 2 ordonanței de încetare a urmăririi penale nr.2012380300, a acceptat și primit de la Ion Musteațe banii preținși în sumă de 2000 lei MD.”

Instanța de apel a conchis că atît procurorul, cît și instanța de fond, la calificarea acțiunilor lui Dadu Mihail n-au ținut cont în deplină măsură de probatoriul administrat, circumstanțele concrete ale cazului și prevederile legale în acest sens, menționînd că:

- recalificarea de la art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal la art.324 alin.(4) Cod penal a fost făcută de către instanța de fond cu interpretarea eronată a legii penale, practicii judiciare și recomandărilor Plenului CSJ;

- calificarea după limitele remunerării ilicite se aplică indiferent de modalitatea normativă a faptei prejudiciabile (*pretinderea, acceptarea, primirea ,extorcarea*) doar pentru elementele prevăzute la alin.(1) a art.324 Cod penal;

- prin alin.(1)-(3) a art.324 Cod penal au fost determinați mai mulți subiecți speciali (*persoană publică, persoană publică străină, funcționar internațional, persoană cu funcție de demnitate publică*);

- legislatorul, prin art.324 alin.(4) Cod penal a stabilit limita remunerației ilicite de pînă la 100 u.c. doar pentru acțiunile (inacțiunile) și subiecții speciali indicați la alin.(1) al art.324 Cod penal, dar nu și pentru ceilalți subiecți speciali indicați la alte aliniate ale articolului vizat.

O interpretare extensivă de aplicare a alin.(4) art.324 Cod penal este inadmisibilă și poartă un caracter ilegal.

În final, Colegiul penal a reiterat că, recalificarea de la art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal la alin.(4) art.324 Cod penal nu se admite. La descrierea circumstanțelor capătului dat de acuzare, instanța de fond a indicat greșit semnul de extorcare, acesta nefiind prezent în învinuirea din rechizitoriu, iar calificarea care a atribuit-o procurorul pe acest capăt de acuzare nu corespunde situației de fapt, de drept și nu s-a confirmat la judecarea cazului. Acțiunile lui Dadu Mihail pe acest episod au fost incorect calificate de procuror în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că nu s-au determinat și constatat juridic just

coresponderea exactă între semnele faptei prejudiciabile și semnele componentei de infracțiune prevăzute de norma penală invocând că:

- în procesul urmăririi penale procurorul și în procesul cercetării judecătorești, instanța, trebuie să stabilească caracterul și cercul atribuțiilor de serviciu ale inculpatului, circumstanțele de fapt care evidențiază acțiunile persoanei cu funcție de demnitate publică, în raport cu atribuțiile de serviciu, scopul și/sau motivele acțiunii acesteia;

- potrivit art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, infracțiunea de corupere pasivă va exista atunci când îndeplinirea ori neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii sau grăbirea îndeplinirii acțiunii pentru care coruptul pretinde, acceptă, primește, extorcă remunerația ilicită face parte din sfera atribuțiilor de serviciu ale acestuia sau este contrară acestor atribuții;

- este absolut obligatoriu ca remunerația ilicită să constituie un contra echivalent al conduitei pe care coruptul se angajează să o adopte, conduită ce se concretizează alternativ în semnele : *îndeplinirea sau neîndeplinirea. întârzierea sau grăbirea îndeplinirii unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia;*

- acțiunea de pretindere, acceptare sau primire a remunerației ilicite trebuie să fie realizată nu mai târziu decât momentul în care factorul de decizie influențat își *îndeplinește, nu-și îndeplinește, întârzie, grăbește* acțiunile (inacțiunile) în exercitarea funcției sale;

- răspunderea penală pentru coruperea pasivă nu poate fi aplicată atunci când remunerația ilicită sunt pretinse, acceptate și primite după îndeplinirea sau neîndeplinirea, întârzierea sau grăbirea îndeplinirii unei acțiuni ce ține de obligațiile de serviciu ale persoanei cu funcție de demnitate publică, or, în acest caz va lipsi unul din semnele obligatorii ale componentei de corupere pasivă: *scopul infracțiunii;*

- chiar dacă persoana cu funcție de demnitate publică va primi remunerarea ilicită, ea nu o va primi pentru îndeplinirea sau neîndeplinirea, întârzierea sau grăbirea îndeplinirii unei acțiuni ce ține de obligațiile de serviciu, pentru că acestea deja au fost îndeplinite (îndeplinite, neîndeplinite; întârziate; grăbite, obținute în dependență de caz);

- dacă remunerația ilicită nu reprezintă contra echivalentul conduitei pe care persoana cu funcție de demnitate publică se angajează să o aibă, cele comise nu vor alcătui elementele componentei de infracțiune prevăzute la art.324 Cod penal.

- dacă în cazul pretinderii, acceptării, primirii sau extorcării remunerației ilicite ce nu i se cuvin, acțiunea care urma să o execute făptuitorul nu ținea de atribuțiile lui de serviciu, fapta nu poate fi calificată drept corupere pasivă.

Învinuirea din rechizitoriu nu conține clar ce acțiuni sau inacțiuni din obligațiile de serviciu au constituit motiv și scop pentru care a fost primită remunerația ilicită de Dadu Mihail.

Din materialele cauzei, Colegiul penal a constatat că:

- procurorul Dadu Mihail a adoptat și semnat ordonanța de încetare a urmăririi penale la 13.12.2013;

- la 13.12.2013 urmărirea penală nr.2012380300 care a fost pornită de SUP al CRP Florești la 05.09.2012 în baza art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal, în cadrul căreia Musteațe Ion a fost pus sub învinuire în baza art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal pentru faptul, că la 28.08.2012, aproximativ la orele 23:00, aflându-se în sat.Gura Unchitești, r-ul Florești, din interes material, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane și asigurându-se că acționează pe neobservate, fiind în gospodăria ce aparține cet.Crețu Eugenia Alexandm, situate în acelaș sat, intenționat, a sustras pe ascuns un laptop cu prețul de 5000 lei, pricinuindu-i o daună materială în proporții considerabile, a fost încetată din motivul că părțile sau împăcat și clasată cauza penală, cu înștiințarea persoanelor interesate;

- la 13.12.2013 procurorul Dadu Mihail a examinat în totalitate cazul penal, a adoptat și semnat decizia finală a lui, îndeplinindu-și acțiunile în exercitarea funcțiilor sale;

- la 13.01.2014 procurorul Dadu Mihail i-a înmînat lui Musteațe Ion copia ordonanței din 13.12.2013, realizînd astfel și pct.3 al ordonanței de încetare a urmăririi penale din 13.12.2013.

Din circumstanțele menționate instanța de apel a concluzionat că:

- procurorul Dadu Mihail la data de 13.01.2014 a realizat în mod complet obligațiunile sale procesuale de procuror prevăzute (*soluționarea totală a cazului, cu adoptarea deciziei finale și înmînarea copieii acesteia persoanelor interesate*) la art.51 alin.(1) și 52 Cod de procedură penală;

- la materialele cauzei nu există un ansamblu de probe care să coroboreze și care să confirme faptul, că Dadu Mihail ar fi pretins, acceptat și primit bani de la Musteațe Ion pînă la 13.12.2013, dată cînd a fost adoptată și semnată ordonanța finală pe caz, precum nici pînă la 13.01.2014, dată cînd i-a fost eliberată lui Musteațe Ion și copia ordonanței respective;

- ștampila procuraturii Florești cu stema de stat a R.Moldova se păstra la procurorul-șef al procuraturii Florești și era aplicată de acesta la necesitatea confirmării copiilor actelor emise de procurori;

- la 15.01.2014 cînd a fost primită de procurorul Dadu Mihail remunerarea ilicită de la Musteațe Ion, acesta nu mai avea de realizat *îndeplinirea sau neîndeplinirea, întîrzierea sau grăbirea îndeplinirii unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia*, deoarece toate acțiunile din cadrul cauzei penale de învinuire a lui Musteațe Ion au fost realizate pînă la acea dată.

Aplicarea ștampilei pe copia ordonanței nu intra în obligațiunile de serviciu a procurorului Dadu Mihail, așa cum o asemenea ștampilă nu era deținută potrivit ordinii stabilite de acesta, dar de procurorul-șef. Eliberarea copiilor după examinarea cauzelor sunt competențele lucrătorilor cancelariei procuraturii.

Totodată, instanța de apel a reiterat că circumstanțele cauzei cu probele administrate indică la faptul că, Dadu Mihail după ce a adoptat, semnat și înmînat lui Musteațe Ion copia ordonanței de încetare a urmăririi penale din 13.12.2013 a pretins, acceptat și primit personal de la acesta bani în sumă de 2000 lei, ce nu i se cuvin. Aceste fapte se confirmă prin declarațiile consecvente ale lui Musteațe Ion din cadrul urmăririi penale, care coroborează cu toate probele material-scrise administrate pe caz, iar declarațiile lui Musteațe Ion din cadrul ședinței instanței de apel s-au apreciat critic, deoarece sunt contrare probelor din dosarul penal, care prin coroborare reflectă realitatea obiectivă. La primirea banilor n-a fost realizat scopul de a îndeplini ... etc. acțiuni în exercitarea funcției sale, așa cum asemenea acțiuni la momentul primirii banilor erau deja executate, de aceea se exclude infracțiunea prevăzută la art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal.

Fapta dată nu poate fi reîncadrată la altă componentă de infracțiune.

Instanța de apel a reținut că, în lipsa scopului caracteristic infracțiunii de corupere pasivă și posibilității de reîncadrare a faptei la altă componentă de infracțiune, o asemenea faptă urmează a fi calificată conform art.315 Cod contravențional, *constituind primirea (luarea) în exercițiul funcției de recompensă nelegitimă, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.*

Chiar dacă deja își realizase definitiv în cauza penală în privința lui Musteațe Ion atribuțiile de serviciu, Dadu Mihail n-a ezitat să pretindă, să accepte și să primească remunerația ilicită. În acest scop ultimul, după încheierea cazului (*adoptarea, semnarea și înmînarea ordonanței*), a menținut legătura cu Musteațe Ion, a purtat cu el convorbiri telefonice și verbale tete-a-tete, i-a creat dependență iluzorie față de dînsul. În ultimele convorbiri avute cu Musteațe Ion a făcut aluzii referitor la pretinderea și acceptarea remunerației ilicite, care în final a fost primită, fiind indicat și locul unde să fie puși banii și doar după aceasta i-a spus lui Musteațe Ion că totul este gata, normal. La primirea remunerației ilicite Dadu Mihail a folosit situația de serviciu, ce sa manifestat prin folosirea de către acesta a funcției sale de procuror în procuratura Florești.

Astfel, Colegiul Penal a reținut ca fiind dovedită fapta inculpatului atât sub aspectul elementului material al laturii obiective, cît și al laturii subiective, care în speță îmbracă forma intenției directe și încadrează fapta în contravenție prevăzută la art.315 Cod contravențional. În coroborare, probele administrate pas cu pas de procuror și cercetate în instanță a creat o situație clară a evenimentelor care sau desfășurat și au confirmat fără nici un dubiu, că Dadu Mihail a pretins, acceptat și primit suma de 2000 lei și a utilizat statutul funcției, drepturile și avantajele pe care le acordă aceasta pentru facilitarea contravenției.

S-a demonstrat cu certitudine, că Dadu Mihail a acționat în interesul său și în detrimentul imaginii pozitive a organelor de procuratură pe care le reprezenta, precum și a interesului public, avînd scop de profit și obținînd ca rezultat o

remunerație ilegală.

Referitor la capătul de acuzare ***pretindere prin extorcare a sumei de 3000 euro și primirea prin extorcare a sumei de 1500 dolari SUA de la Morgun Nicolai***, Colegiul penal a reținut:

”Organul de urmărire penală 1-a pus sub învinuire pe Dadu Mihail pentru faptul, că activînd în baza ordinului Procuraturii Generale nr.500-p dir 29.05.2008 în funcția de procuror în Procuratura raionului Florești, fiind confonr art.123 alin.(2) Cod penal persoană cu înaltă funcție de răspundere și din 03.02.2012 potrivit modificărilor la art.123 alin.(3) Cod penal, persoană cu funcție de demnitate publică, folosind intenționat situația de serviciu, contra: prevederilor art.54 lit.lit.a), b) al Legii nr.294-XVI din 25.12.2008 cu privire h Procuratură prin care procurorul este obligat să îndeplinească obligațiunile a-. serviciu în strictă conformitate cu Constituția și Legile Republicii Moldova, să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau compromite titlu de procuror, din intere: material, a pretins, acceptat și primit de la cet.Nicolai Morgun bunuri ce nu i se cuvin în următoarele circumstanțe.

Avînd în conducere cauza penală nr.2011380398, pomită la 04.10.2011 în baza art.201¹ alin.(1) Cod penal la cererea cet.Liubovi Morgun pe faptul violențe: în familie comisă de către Nicolai Morgun și conștientizînd faptul că infracțiune: de comiterea căreia se bănuia cet.Nicolai Morgun prevede o pedeapsă CL închisoare de pînă la 2 ani și victima indică direct că anume acesta a comis infracțiunea, respectiv există un motiv legal pentru al reține în temeiul art.166 Cod de procedură penală și înaintată în instanța de judecată un demers privinc aplicarea arestului preventiv, a decis să obțină în legătură cu exercitare: atribuțiilor de serviciu, beneficii ce nu i se cuvin.

În continuare, urmărind scopul primirii bunurilor ce nu i se cuvin, în perioada noiembrie 2011-decembrie 2011, în biroul său de serviciu din incinta Procuraturii raionului Florești, situate în str.Alexei Brînză, 15, or.Florești, sub pretextul de a nu-l reține în temeiul art.166 Cod de procedură penală pe un termen de 72 de ore, precum și pentru a nu înainta în instanța de judecată un demers privind aplicarea arestului preventiv, a pretins prin extorcare de la Nicolai Morgun mijloace bănești în sumă de 3000 Euro.

Ulterior, într-una din zilele perioadei de 20.12.2011-30.12.2011, în realizarea intențiilor sale infracționale, procurorul Mihail Dadu, în biroul de serviciu din incinta Procuraturii raionului Florești, situate în str.Alexei Brînză, 15, or.Florești, pentru a nu-l reține în temeiul art.166 Cod de procedură penală și a nu înainta în instanța de judecată un demers privind aplicarea arestului preventive, a primit prin extorcare de la cet. Nicolai Morgun doar o parte din mijloacele bănești anterior pretinse și anume 1500 dolari SUA, care potrivit cursului oficial mediu de schimb stabilit de Banca Națională la acea perioadă, constituia 17640,3 lei MD.

*În baza acestor circumstanțe, organul de urmărire penală consideră, că Dadu Mihail Mihail a comis corupere pasivă manifestată prin pretinderea și primirea prin extorcare a bunurilor ce nu i se cuvin de către o persoană cu funcție de demnitate publică pentru a nu îndeplini anumite acțiuni în exercitarea funcției sale, infracțiune prevăzută de **art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal.**”*

Instanța de apel a considerat că:

- apelul depus de procuror, este nefondat la acest capitol. Inculpatul n-a contestat acest capăt de acuzare, fiind de acord cu sentința de achitare, iar instanța de fond pe acest capăt de acuzare a adoptat o sentință legală și întemeiată;

- din materialele cauzei rezultă, că Morgun Nicolai la data de 24.12.2013 s-a adresat Procuraturii Generale prin intermediul telefonului de încredere, invocând faptul extorcării și transmiterii lui Dadu Mihail a sumei de 1500 dolari SUA, iar la 23.01.2012 a semnat și un proces-verbal de primire a plîngerii;

- învinuirea lui Dadu Mihail pe acest capăt de acuzare fiind întemeiată în mod exclusiv doar pe declarațiile lui Morgun Nicolai. Alte probe, care ar confirma faptul de pretindere prin extorcare a sumei de 3000 euro și primirea prin extorcare a sumei de 1500 dolari SUA de la Morgun Nicolai de către Dadu Mihail lipsesc;

- în rechizitoriu, la acest capăt de învinuire, procurorul a făcut o analiză a declarațiilor lui Morgun Nicolai după propria convingere, care-i bazată în exclusivitate doar pe presupuneri, care nu coroborează veridic cu nici o probă, iar la judecarea cauzei în fond și apel procurorul n-a prezentat probe de învinuire în acest sens.

Studiind materialele cauzei, apelurile procurorului și al inculpatului Dadu Mihail, prevederile legale în acest sens, instanța de apel a ajuns la concluzia, că necesită a fi achitat Dadu Mihail de la învinuirea în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, *pentru pretindere prin extorcare a sumei de 3000 euro și primirea prin extorcare a sumei de 1500 dolari SUA de la Morgun Nicolai*, în temeiul art.390 alin.(1) pct.3), 275 pct.3) Cod de procedură penală, din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, susținând în așa mod concluzia instanței de fond în această privință.

Referitor la apelul inculpatului Dadu Mihail, Colegiul penal a considerat că acesta nu este întemeiat și motivat sub aspectul achitării pe capătul de acuzare cu implicarea lui Mustește Ion, reieșind din circumstanțele de fapt și de drept expuse mai sus, respingându-i argumentele în acest sens, după cum urmează:

- argumentele lui Dadu Mihail pe care le-a expus în apel și susținut în ședința instanței de apel sunt neîntemeiate și contrare probelor administrate de procuror și cercetate de instanța de fond;

- probele administrate demonstrează pe deplin vinovăția lui Dadu Mihail Mihail în faptul de pretindere, acceptare și primire a sumei de 2000 lei în calitate de remunerație ilicită de la Mustește Ion cu folosirea situației de serviciu și semnele

contravenției prevăzute la art.315 Cod contravențional și lipsa vinovăției pe capătul de acuzare de pretindere prin extorcare a sumei de 3000 euro și primirea prin extorcare sumei de 1500 dolari SUA de la Morgun Nicolai;

- probele cercetate sub toate aspectele, complet, obiectiv și examinate în ansamblu prezintă o situație clară și fără de dubii a circumstanțelor de fapt ale ambelor cazuri;

- inculpatul în apel a dat apreciere declarațiilor martorilor Trinchineț Ruslan, Musteațe Tatiana și Musteațe Ion, selectând doar unele aspecte din punct de vedere al apărării sale, fără a ține cont de analiza în ansamblu a declarațiilor acestora date în cadrul urmăririi penale și judecării cazului, prin coroborarea lor și cu alte probe, care confirmă aspecte importante ale cazului de remunerație ilicită cu folosirea situației de serviciu și nicidecum nu atrag nulitate, nu s-a stabilit ca aceste persoane să fi fost constrânse de a face declarații. La toți le-a fost oferită posibilitatea de a citi declarații sale și a confirma prin înscris personal, precum și semnătură, veridicitatea lor, ceea ce rezultă din aceste acțiuni de urmărire penală;

- foaia de birou, raportul de expertiză nr.23 din 23.01.2014, procesul-verbal privind consemnarea măsurilor speciale de investigație din 16.01.2014, procesul-verbal de examinare din 08.04.2014 și anexele acestora, au fost obținute cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală și corespund prevederilor art.93-101 Cod de procedură penală demascându-l pe inculpat în fapta dată de pretindere, acceptare și primire a sumei de bani respective de la Musteațe Ion;

- învinuirea a fost expusă în ordonanță și rechizitoriu, reflectându-se toate circumstanțele cazului și cuprinzând semnele faptei, pe care Colegiul penal una a apreciat-o ca contravenție, iar alta ca fiind nedovedită, fiind adusă la cunoștința lui Dadu Mihail în modul stabilit de lege, în prezenta unui avocat. Dreptul la apărare împotriva acestei învinuiri la urmărirea penală, la judecarea în fond și apel a fost asigurat. Învinuirea face trimitere la probe legal administrate, fiind respectat și principiul prezumției nevinovăției;

- declarațiile lui Musteațe Ion, a martorilor, examinarea comunicărilor telefonice și comunicărilor interceptate creează o imagine clară, că Dadu Mihail a pretins, apoi a acceptat și primit banii în sumă de 2000 lei, fiind just stabilită fapta, doar că calificarea a fost greșit făcută de procuror și eronat modificată de instanța de fond;

- inculpatul în apelul său a descris interpretarea științifică și legală a noțiunilor de pretindere, acceptare și primire, dar fără a supune unei analize ample probele administrate pe caz care demonstrează contrariul celor afirmate de acesta;

- urmărirea penală a fost pornită în privința lui Dadu Mihail în modul prevăzut de Codul de procedură penală. Argumentele lui Dadu Mihail referitor la ilegalitatea pornirii urmăririi penale sunt în contradicție cu materialele cauzei și prevederile legale existente la acest capitol;

- examinând probele în ansamblu s-a conchis cert, că n-a existat nici o provocare. Ultima convorbire dintre Musteațe Ion și Dadu Mihail confirmă prezența semnelor

contravenției, ultimul expunându-se în mod clar că favoarea nu-i gratis, iar mai apoi indicându-i și locul unde să pună banii. Esența acestei convorbiri în coroborare cu materialul probant indică la intenția lui Dadu Mihail de primi totuși bani de la Musteate Ion, chiar de și-a încheiat demult obligațiunile pe caz;

- solicitarea lui Dadu Mihail referitor la excluderea probelor obținute prin activități speciale de investigație nu poate fi admisă, deoarece acestea au fost executate în conformitate cu prevederile legale și anume ele demonstrează, de rînd cu celelalte probe, vinovăția acestuia în comiterea faptei;

- sunt neîntemeiate și argumentele referitor la strămutarea ilegală a examinării cauzei penale, deținerea ilegală în arest preventiv și ilegalitatea probatoriului.

Totodată, Colegiul penal a reiterat, că instanța de fond neîntemeiat a indicat sintagma *prin extorcare* la capătul de acuzare *pretinderea, acceptarea și primirea sumei de 2000 lei de la Musteate Ion*, așa cum în învinuirea din rechizitoriu aceasta nu-i indicată.

Versiunea inculpatului Dadu Mihail referitor la existența unor înțelegeri cu Musteate Ion referitor la rețetele medicale și eventuala lor transmitere, instanța de apel a apreciat-o critic, deoarece nici o probă administrată la etapa urmăririi penale și judecării în fond a cazului nu o susține, cu atât mai mult ultima discuție dintre acestea denotă contrariul. Modalitatea și esența ultimei lor convorbiri, care de fapt a fost înregistrată, confirmă pretinderea, acceptarea și primirea banilor, Dadu Mihail indicându-i și locul unde să-i pună și anume, în agendă.

Mai mult ca atât, între declarațiile lui Dadu Mihail și Musteate Ion sunt divergențe esențiale referitor la faptul care și cui trebuia să-i dea rețetele, fapt ce exclude ca fiind veridică asemenea versiune.

Referitor la apelul procurorului pe capătul de acuzare pretinderea, acceptarea și primirea sumei de 2000 lei de la Musteate Ion, instanța de apel la considerat întemeiat doar sub aspectul de fapt, dar nu și a calificării ca infracțiune, indicînd la prezența componentei de contravenție, iar referitor la capătul de acuzare pretindere prin extorcare a sumei de 3000 euro și primirea prin extorcare a sumei de 1500 dolari SUA de la Morgun Nicolae este neîntemeiat reieșind din circumstanțele de fapt și de drept expuse mai sus. În concluzie, ținînd cont de motivarea expusă mai sus, apelul a fost respins.

Instanța de apel a menționat și faptul că, potrivit materialelor cauzei Dadu Mihail este căsătorit, crește, educă și întreține trei copii minori, la locul de trai este caracterizat pozitiv, ocupă funcția de procuror, este o persoană disciplinată, are cerințe mari față de sine și prieteni, este foarte comunicabil, dispune de calități sportive foarte bune, fiind premiat cu diplome, se bucură de autoritate bine meritată din partea prietenilor și concetățenilor, îi place munca în colectiv, permanent se implică în activități organizatorice, se caracterizează numai din părți pozitive și careva materiale negative la primărie și șeful de post n-au fost înregistrate.

La locul de muncă Dadu Mihail se caracterizează negativ, în special făcându-se referire la o sancțiune disciplinară aplicată în privința lui pentru îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu. Circumstanțe agravante și atenuante n-au fost stabilite.

5. Împotriva deciziei recursuri ordinare au declarat:

5.1 *Procurorul*, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă:

- prin sentință, Dadu Mihail pe episodul Morgun N. a fost achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, astfel, instanța de apel, ajungând la concluzia corectitudinii soluției primei instanțe pe acest episod, urma să mențină dispozițiile instanței de fond fără modificări, fără să adopte o soluție nouă;

- vina inculpatului pe episodul Morgun N. o consideră dovedită prin declarațiile acestuia, care au fost lăsate fără apreciere și care se confirmă și prin probele administrate la dosar pe acest capăt de acuzare, ele indicând la intenția lui Dadu Mihail, modalitățile laturii obiective, locul și timpul comiterii infracțiunii;

- argumentele inculpatului, precum că nu a avut posibilitate legală de a-1 reține pe Nicolai Morgun în cadrul urmăririi penale nr.201 1380398 pe un termen de 72 de ore și înainta un demers în instanța de judecată pentru aplicarea arestului preventiv deoarece infracțiunea de comiterea căreia acesta era învinuit se atribuia celor ușoare, neîntemiate și contrare probelor legal administrate, or infracțiunea înmputată lui Morgun Nicolai (*art.201/1 alin.(1) Cod penal*) prevede pedeapsa cu închisoare de pînă la 2 ani, iar potrivit art.166 alin. 1) Cod de procedură penală organul de urmărire penală, în cazul dat procurorul, reieșind din prevederile art. 52 Cod de procedură penală are dreptul să rețină persoana, dacă există o bănuială rezonabilă privind săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani dacă martorul ocular, inclusiv victima, indică direct că anume această persoană a săvîrșit infracțiunea. În cazul din speță pedeapsă este cu închisoare de pînă la 2 ani și victima indica direct asupra lui Nicolai Morgun că anume el a comis infracțiunea și anterior pentru aceiași faptă acesta a fost liberat de la răspundere penată cu tragerea la răspundere contravențională, deci corectarea acestuia nu s-a realizat și ținînd cont de acțiunile violente ale acestuia și ca acesta ar putea iarăși să săvîrșescă alte infracțiuni, procurorul Mihail Dadu dispunea de temeiuri legale pentru reținerea persoanei, fapt prevăzut imperativ în prevederile art. 176 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală;

-au fost ignorate faptele constatate la urmărirea penală și în instanța de judecată și anume că Mihail Dadu a extorcat banii în perioada lunilor noiembrie 2011 - decembrie 2011 (*adică pînă la înaintarea acuzării și aplicării măsurii preventive față de Nicolai Morgun*) motivul extorcării fiind nereținerea acestuia în temeiul

art.166 Cod de procedură penală pe un termen de 72 de ore, precum și pentru a nu înainta în instanța de judecată un demers privind aplicarea arestului preventiv. Deci, acțiunile infracționale ale inculpatului Mihail Dadu au început în luna noiembrie 2011 și doar după acceptarea de către Nicolai Morgun de a-i oferi mijloacele bănești extorcate, la 14.12.2011 Mihail Dadu a aplicat față de acesta măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi localitatea, motiv pentru care în perioada 20-30 decembrie 2011 personal a primit doar o parte din banii extorcați și anume 1500 USD;

- întocmirea rechizitoriului în cauza penală nr.2011380398 de acuzare a lui Nicolae Morgun în comiterea infracțiunii prevăzute de art.201/ 1 alin.(1) Cod penal la data de 18.01.2012, însă expedierea cauzei penale în Judecătoria Florești pentru examinare în fond tocmai la 09.02.2012, încă odată ne permite de a trage concluzia că comportamentul învinuitului a fost unul corupt;

- ce ține de epizodul Musteațe Ion, instanța de apel a considerat incorectă calificarea de către acuzare a acțiunilor lui Dadu Mihail conform art. 324 alin. 3) lit. a) Cod penal, calificare care nu corespunde situației de fapt, de drept și nu s-a confirmat la judecarea cazului;

- instanța de apel a considerat incorectă și calificarea acțiunilor lui Dadu M. conform art. 324 alin. 4) Cod penal de instanța de fond și în final, după examinarea în fond a cazului, a culminat cu o soluție de încadrare a acțiunilor lui Dadu M. conform art. 315 Cod Contravențional, concluzionând că nu s- a determinat și constatat juridic just corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile și semnele componentei de infracțiune prevăzute de norma penală. S-a făcut o aluzie la faptul, că acțiunile întreprinse de Dadu M. conform învinuirii, nu intră în atribuțiile lui de serviciu, astfel, fiind posibilă încadrarea acțiunilor conform normelor Codului Contravențional.

- toate probele administrate pe episodul cu Musteațe Ion coroborează între ele și confirmă cu certitudine că pretinderea banilor a avut loc anterior emiterii ordonanței de încetare a urmăririi penale, iar alegațiile lui Mihail Dadu referitor la presupusa provocare nefondate și lipsite de probe, fiind inexplicabilă și poziția inculpatului referitoare la versiunile considerate ca fiind veridice și anume: versiunea de bază înaintată de Mihail Dadu era că nu a săvârșit infracțiunea de care este acuzat. În același timp, Mihail Dadu miza pe existența unei presupuse provocări din partea organelor de drept la comiterea acestei infracțiuni care, potrivit lui nu a comis-o. Suspiciunea de comitere a infracțiunii prevăzute la art.324 alin. (3) lit. a) Cod penal a apărut anterior transmiterii mijloacelor bănești inculpatului Mihail Dadu, bănuiala rezonabilă fiind fundamentată pe actul de sesizare depus de martorul Ion Musteațe care indica direct asupra comiterii unei infracțiuni. Ion Musteațe nu a avut calitatea de investigator sub acoperire în cadrul prezentului proces penal. Au existat temeieri de a presupune rezonabil că infracțiunea săvârșită de procurorul Mihail Dadu, în alternativa laturii obiective exprimate prin pretinderea banilor este

consumată, fapt ce impune concluzia că această infracțiune a fost comisă fără concursul organelor de drept;

- probele acumulate și administrate atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești au confirmat existența tuturor semnelor obligatorii ale componentelor infracțiunilor incriminate, demonstrând că prin acțiunile sale intenționate Mihail Dadu a atentat la relațiile ce țin de buna organizare și desfășurare a activității autorității publice, precum și la relațiile ce țin de încrederea societății în organele autorității publice. Mihail Dadu prin intenție directă a realizat latura obiectivă a infracțiunii de corupere pasivă conștientizând că prin primirea banilor ce nu i se cuvin de la Nicolai Morgun și Ion Musteațe comite infracțiunea de corupere pasivă.

5.2 *Inculpatul Dadu Mihail*, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri de achitare pe episodul cu Musteațe Ion.

În susținerea recursului a invocat:

- instanța de apel a pus la baza deciziei numai probele care în defavoarea inculpatului căroră le-a dat o apreciere prestabilită iar probelor care dovedesc nevinovăția inculpatului nu le-a dat nici o apreciere și a indicat că sunt făcute în scopul de a exonera inculpatul de la răspundere penală, prin ce instanța de apel în mod tendențios avînd o poziție de învinuire la emiterea hotărîrii nu a apreciat probele în urma examinării lor în ansamblu sub toate aspectele și în mod obiectiv, dar selectiv a pus la baza hotărîrii acele declarații pe care le-a dorit, fiind din start predispuși la emiterea hotărîrii în defavoarea inculpatului;

- infracțiunea de corupere pasivă poate exista atunci cînd îndeplinirea sau neîndeplinirea, întîrzierea îndeplinirii sau grăbirea îndeplinirii acțiunii pentru care coruptul pretinde, acceptă, primește, extorca remunerația ilicită face parte din sfera atribuțiilor de serviciu ale acestuia sau este contrară atribuțiilor de serviciu. Prin urmare procurorul M.Dadu a adoptat și semnat ordonanța de încetare urmăririi penale la 13.12.2013, astfel la data de 13.12.2013 M.Dadu a examinat în totalitate cazul penal și a îndeplinit acțiunile în exercitarea funcțiilor sale deserviciu;

- martorul Musteațe Ion a relatat că asupra lui a fost aplicată presiunea psihologică la urmărirea penală și deaceia el nu s-a prezentat în ședința instanței de fond;

- urmărirea penală în privința lui Musteațe Ion a fost reluată la 13.12.2013 și încetată în aceeași zi pe motivul împăcării părților. Despre necesitatea încetării urmăririi penale Musteațe Ion deja cunoștea, faptul dat a fost confirmat și de avocatul Munteanu Ion;

- personal M. Dadu nu l-a căutat sub nici o formă pe Musteațe Ion pentru a-l chema sau ai impune careva cerințe, interdicții, dimpotrivă el îl telefona, iar din 09.01.2014 deja sub controlul CNA;

- monitorizarea/documentarea flagrantului reprezintă o formă specifică de investigație, care presupune, fără careva rezerve, doar acțiuni de fixare pasivă a persoanelor implicate în comiterea unei fapte prejudiciabile - în actul de corupție. Doar în aceste condiții activitatea specială nu este incompatibilă cu dreptul la un proces echitabil, cu jurisprudența CtEDO. Atunci când, autoritățile statului l-au determinat pe Musteațe Ion la săvârșirea infracțiunii de dare de mită - art. 325 Cod penal, nu poate fi vorba de "*flagrant*", dar de „*provocare*". În acest sens, măsurile speciale de investigație au avut menirea să documenteze comportamentul simulat de autoritățile statului, dar nu acțiunile inculpatului;

-la dosar nu există nici o probă care ar dovedi că inculpatul Dadu M. a pretins, acceptat și a primit suma de 2000 lei, iar datorită caracterului evident al acțiunilor de provocare din partea autorităților statului, conform constatărilor cu valoare de principiu, expuse la & 38 din Hotărârea în cauza Sandu c. Moldovei; & 60 din cauza Romanuskas c. Lituaniei din dosar urmează a fi excluse toate probele acuzării, ori, acestea nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare;

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul aflării ilegale în arest a lui M.Dadu. Astfel, la 15.01.2014 ora 18.25 a fost reținut fiindu-i întocmit un proces-verbal de reținere. Conform Deciziei(dispozitiv) Curții de Apel Chișinău din 10.02.2014 a fost admis recursul procurorului, casată încheierea Judecătorie Buiucani din 28.01.2014, admis demersul procurorului și prelungit termenul de arest preventiv pe 30 zile, calculând acest termen din momentul reținerii cu includerea lui în arest la domiciliu. Ținând cont de conținutul deciziei respective termenul ținării în arest expirase la 14.02.2014 ora 18.25, deoarece în privința lui nu a fost întocmit un alt proces-verbal, cele 30 zile urmau a fi calculate din data 15.01.2014.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursurile urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În corespundere cu art. 448 Cod de procedură penală instanța de recurs, judecând recursul verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță conform materialelor din dosar,și oricăror probe noi prezentate instanței de

apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel : dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Conform art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel la admiterea apelului, casează sentința și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, iar reieșind din conținutul art. 394 din același Cod, partea descriptivă a hotărîrii instanței de apel trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluzia instanței și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale, deși obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel, iar nerespectarea acestora se încadrează în temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacă nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii și acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, erori procesuale care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs și în argumentarea poziției sale Colegiul reține:

În primul rând, prin sentință, Dadu Mihail pe episodul Morgun N. a fost achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, iar instanța de apel în partea descriptivă a deciziei invocă: ” ...*Cu referire la capătul de acuzare și apelul depus de procuror, Colegiul penal consideră că apelul este neondat la acest capitol. Inculpatul n-a contestat acest capăt de acuzare, fiind de acord cu sentința de achitare. Pe acest capăt de acuzare instanța de fond a adoptat o sentință legală și întemeiată.....* ”(pag. 8 a deciziei) .

”Studiind materialele cauzei, apelurile procurorului și al inculpatului Dadu Mihail, prevederile legale în acest sens, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că necesită a fi achitat Dadu Mihail Mihail de la învinuirea în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, pentru pretindere prin extorcare a sumei de 3000 euro și primirea prin extorcare a sumei de 1500 dolari SUA de la Morgun Nicolai, în temeiul art.390 alin.(1) pct.3), 275 pct.3) Cod de procedură penală, din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, susținând în așa mod concluzia instanței de fond în această privință.” (pag. 9 a deciziei).

Potrivit dispozitivului deciziei, apelul procurorului s-a respins ca fiind nefondat, apelul inculpatului Dadu Mihail a fost admis, inclusiv din alte motive, casată sentința, rejudecată cauză, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

”Se achită Dadu Mihail Mihail de la învinuirea în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, pentru pretindere prin extorcare a sumei de 3000 euro și primirea prin extorcare a sumei de 1500 dolari SUA de la Morgun Nicolae, în temeiul art.390 alin.(1) pct.3), 275 pct.3) Cod de procedură penală, din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii....”

Prin urmare, instanța de apel ajungând la concluzia corectitudinii soluției primei instanțe pe acest episod, urma să mențină dispozițiile instanței de fond fără modificări, fără să adopte o soluție nouă. Astfel, atât motivarea deciziei, cât și dispozitivul acesteia sunt contradictorii, or motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar, eroare ce face imposibilă menținerea deciziei recurate și care nu poate fi corectată în instanța de recurs.

În al doilea rând, instanța de apel a încetat procesul penal în privința lui Dadu Mihail Mihail, învinuit în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, pentru pretinderea, acceptarea și primirea a sumei de 2000 lei de la Musteațe Ion, în temeiul art.332 alin.(2) Cod de procedură penală pe motiv, că fapta acestuia constituie o contravenție, recalificând acțiunile acestuia în baza art.315 Cod contravențional- *primirea (luarea) în exercițiul funcțiunii de recompensă nelegitimă sau de folos material, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii*, însă fără a constata fapta contravențională și doar indică că : *”În coroborare, probele administrate pas cu pas de procuror și cercetate în instanță creează o situație clară a evenimentelor care sau desfășurat și confirmă fără nici un dubiu, că Dadu Mihail a pretins, acceptat și primit suma de 2000 lei și a utilizat statutul funcției, drepturile și avantajele pe care le acordă aceasta pentru facilitarea contravenției.*

S-a demonstrat cu certitudine, că Dadu Mihail a acționat în interesul său și în detrimentul imaginii pozitive a organelor de procuratură pe care le reprezenta, precum și a interesului public, avînd scop de profit și obținînd ca rezultat o remunerație ilegală.”

Prin urmare, se remarcă o încălcarea de către instanța de apel a prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, care stipulează că *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii*, or, conform art. 419 Cod de procedură penală *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător*.

Tot la acest capitol, Colegiul penal lărgit mai menționează că conform prevederilor art. 324 Cod penal, în varianta tip, prevăzută la alin. (1) a acestui articol, latura obiectivă a acestei infracțiuni se manifestă prin trei acțiuni alternative – pretinderea, acceptarea sau primirea, astfel elementul material al infracțiunii de corupere pasivă este realizat din momentul săvârșirii în mod separat a unei singure acțiuni din cele trei menționate. Totodată se reține că infracțiunea de corupere pasivă are un caracter formal și se consideră consumată din momentul pretinderii, acceptării sau primirii, personal sau prin mijlocitor, de către persoană publică de bunuri, servicii, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu, ori pentru a întârzia sau grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia, nefiind condiționată de faptul dacă acțiunea de pretindere este urmată sau nu de acțiunea de acceptare sau de primire a bunurilor sau serviciilor, precum și dacă fiecare din aceste acțiuni au loc individual, în lipsa celorlalte două alternative. La fel, se reține că în varianta agravată, prevăzută la art. 324 alin. (3) lit. a) Cod penal, incriminată inculpatului conform rechizitoriului, această infracțiune la fel este una formală și se consideră consumată din momentul pretinderii în întregime a remunerației ilicite.

Instanța de apel pe episodul Musteațe Ion reîncadrând acțiunile inculpatului Dadu Mihail în baza art.315 Cod Contravențional - *primirea (luarea) în exercițiul funcțiunii de recompensă nelegitimă sau de folos material*, își motivează decizia prin prisma condamnării în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, invocând elementele laturii obiective care se realizează prin trei acțiuni alternative de *pretindere, primire și acceptare* ci doar declarativ stabilește fapta inculpatului fiind ca contavenție menționând că apelul procurorului la acest capăt de acuzare este întemeiat sub aspectul de fapt, dar nu și calificării infracțiunii, totodată respingând acest apel.

De asemenea instanța de apel reîncadrând acțiunile inculpatului în contavenție motivează că: *”la primirea banilor n-a fost realizat scopul de a îndeplini ... etc. acțiuni în exercitarea funcției sale, așa cum asemenea acțiuni la momentul primirii banilor erau deja executate, de aceia se exclude infracțiunea prevăzută la art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal.”*, în același timp menționează că: *”Examinând probele în ansamblu se conchide cert, că n-a existat nici o provocare. Ultima convorbire dintre Musteațe Ion și Dadu Mihail confirmă prezența semnelor contavenției, ultimul*

expunându-se în mod clar că favoarea nu-i gratis, iar mai apoi indicându-i și locul unde să pună banii.

Esența acestei convorbiri în coroborare cu materialul probant indică la intenția lui Dadu Mihail de primi totuși bani de la Musteațe Ion, chiar de și-a încheiat demult obligațiunile pe caz.”

În aceeași ordine de idei este alogică și contradictorie și fraza invocată în decizie din care rezultă că inițial probele dovedesc elementele laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(3) lit a) Cod penal, ulterior fapta este calificată ca contravenție și anume: *”Declaratiile declarantului Musteațe Ion, a martorilor, examinarea comunicărilor telefonice și comunicărilor interceptate crează o imagine clară, că Dadu Mihail a pretins, apoi a acceptat și primit banii în sumă de 2000 lei, fiind justă stabilită fapta, doar că calificarea a fost greșit făcută de procuror și eronat modificată de instanța de fond.*

Inculpatul în apelul său a descris interpretarea științifică și legală a noțiunilor de pretindere, acceptare și primire, dar fără a supune unei analize ample probelor administrate pe caz, care demonstrează contrariul celor afirmate de acesta.

Cumulul de probe administrate de procuror și studiate de instanța de judecată confirmă cu certitudine prezența elementelor contravenției.”

În al treilea rând, Colegiul lărgit menționează că, instanța de apel casând total sentința instanței de fond, a rejudecat cauza potrivit modului stabilit pentru prima instanță, a audiat participării la proces și a cercetat suplimentar probele administrate, însă în decizie contrar prevederilor art.394 alin.(2) Cod de procedură penală nu a descris probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, or ele au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel însă nu au fost reflectate în decizia acesteia.

Astfel, conform textului deciziei, instanța de apel nu a descris declarațiile inculpatului, a martorilor, nu face o apreciere și asupra unui șir de probe cercetate în ședința de judecată din 23.12.2015, care au fost consemnate în procesul-verbal (f. d. 45-verso, Vol.IV).

Or, potrivit apelului declarat de către procuror se face referire la:

- *”declarațiile martorilor Tatiana Musteațe, Ruslan Trinchineț și Feodora Ursu, date în cadrul urmăririi penale, probe care în ansamblu coroborează între ele;*

- *declarațiile martorului Ion Musteațe făcute la 04.02.2014 în prezența avocatului Adrian Moraru în cadrul confruntării cu învinuitul Mihail Dadu, declarații ce urmează a fi apreciate critic, deoarece au fost făcute urmare a determinării acestuia de către cet. Ion Ciobanu care este cumătru cu inculpatul Mihail Dadu, în scopul favorizării intereselor acestuia și în special pentru a evita răspunderea penală pentru fapta comisă.*

La baza acestor concluzii rezonabile este analiza operațională privind legăturile telefonice efectuate între Mihail Dadu, Ion Musteațe, Ion Ciobanu și avocatul Adrian Moraru.(f.d.69-74,v.II)

Din informația menționată relevă incontestabil că la 31.01.2014 Ion Ciobanu a comunicat telefonic cu învinuitul Mihail Dadu, iar la 03.02.2014 în diferite perioade de timp a discutat și cu martorul Ion Musteațe.

Ulterior pe parcursul zilei de 04.02.2014 (pînă la începerea contruntării între martorul Ion Musteațe și învinuitul Mihail Dadu), Ion Ciobanu a comunicat telefonic cu martorul Ion Musteațe și cu avocatul acestuia Adrian Moraru. În continuare, la orele 18¹⁶, după terminarea confruntării efectuate între martorul Ion Musteațe și învinuitul Mihail Dadu care potrivit procesului verbal din 04.02.2014 s-a terminat la orele 16²⁵, Ion Musteațe l-a apelat pe Ion Ciobanu și au discutat 51 de secunde. Discuții telefonice între aceștea fiind și pe parcursul zilei de 05.02.2014.”

Astfel, instanța de apel în nici un fel nu s-a expus asupra acestor probe în decizie, or declarativ s-a referit asupra declarațiile martorilor Tatiana Musteațe, Ruslan Trinchineț, fără a le descrie și a le aprecia conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală repetat se contrazice și **pripit** invocînd că: ” ... analiza în ansamblu a declarațiilor acestora date în cadrul urmăririi penale și judecării cazului, prin coroborarea lor și cu alte probe, care confirmă aspecte importante ale cazului de **remunerație ilicită** cu folosirea situației de serviciu și nicidecum nu atrag nulitate.” (pag .9 a deciziei).

În același timp, concluzia instanței de apel asupra apelului declarat de procuror, precum că „referitor la capătul de acuzare pretinderea, acceptarea și primirea sumei de 2000 lei de la Musteațe Ion este întemeiat doar sub aspectul de faptă, dar nu și a calificării ca infracțiune, fapta din urmă indicînd la prezența componentei de contravenție, iar referitor la capătul de acuzare pretindere prin extorcare a sumei de 3000 euro și primirea prin extorcare a sumei de 1500 dolari SUA de la Morgun Nicolae este neîntemeiat reieșind din circumstanțele de fapt și de drept expuse mai sus. În concluzie, ținînd cont de motivarea expusă mai sus, apelul procurorului urmează a fi respins.”, este o concluzie de ordin general, fără a se expune concret care din probele prezentate de acuzare se resping și din ce motive se resping, așa cum se stipulează în art. 394 alin. (1) pct. 2) și alin. (3) pct.2) Cod de procedură penală.

E de menționat și faptul că instanța de apel adoptînd o hotărîre de încetare pe un episod și una de achitare pe alt episod, în decizie inutil face referire la personalitatea inculpatului și la circumstanțele cauzei, condiție valabilă în cazul stabilirii pedepsei.

Generalizînd cele menționate la acest capitol, Colegiul reține, că modalitatea de motivare a soluției în cauza este una contradictorie, fără verificarea suplimentară și clară a probelor, fără elucidarea divergențelor depistate în declarațiile martorilor date la orice etapă a procesului și denotă faptul că instanța de apel a pronunțat o soluție care conține erori de drept, deoarece o motivare a soluției trebuie să rezulte și dintr-o

administrare legală a probelor, în special atunci când se pronunță o nouă hotărîre, după regulile pentru judecarea în primă instanță.

Situația descrisă mai sus servește drept temei pentru casarea hotărîrii și nu poate fi corectată în recurs, ceea ce echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei. Erorile comise nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a trage concluzii privitor la corectitudinea aprecierii probelor de către instanța de apel.

Prin urmare, probele administrate în cadrul urmăririi penale, precum și cele din ședințele de judecată, urmau a fi verificate în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și anume prin cercetarea lor din punctul de vedere al coroborării.

Colegiul lărgit consideră, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie urmau a fi apreciate de instanța de apel în cumul cu alte probe la justa lor valoare, pentru adoptarea unei soluții corecte, or în situația în care instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de acuzare, decizia judecătorească este afectată și nu poate fi considerată legală și întemeiată și urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, pentru examinarea amănunțită a actului de învinuire și a probelor administrate în prezenta cauză penală.

În aceeași ordine de idei se mai remarcă că, în caz de admitere a apelului și dispunere a rejudecării cauzei, decizia instanței trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat. Instanța pronunțînd hotărîrea, să indice din ce motive ele considerate insuficiente pentru confirmarea concluziilor instanțelor judecătorești, care cerințe ale legii au fost încălcate de către instanța de judecată, precum și măsurile care urmează să le întreprindă la o nouă judecare, iar decizia în partea descriptivă trebuie să corespundă tuturor prevederilor art. 394 Cod de procedură penală.

Aceste împrejurări determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra necesității admiterii recursurilor ordinare, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel, de către aceiași instanță, în alt complet de judecători, deoarece erorile judiciare nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze desfășurat și profund probele administrate în cauză, să le dea apreciere cuvenită în ansamblu, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată și, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu precum și de practica relevantă a CțEDO, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, prin care să ofere răspunsuri la apelurile declarate, argumentele apărării în apel și recurs, să propună procurorului să-și onoreze obligațiunile procedurale, să demonstreze că în cauză nu a fost o provocare și să țină cont că, în speță își găsește relevanță și pct. 25.4. din

Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție, care urma să fie luat în considerație la judecarea apelului de către instanța de apel, din care rezultă că, *„Orice declarație că acuzatul a fost provocat la săvârșirea actelor de corupție urmează a fi analizată de către instanțele de judecată în hotărârile sale și este sarcina acuzării să demonstreze că nu a fost o provocare. Instanțele urmează să evalueze dacă acțiunile provocatorului privat au avut efectul provocării și dacă infracțiunea putea fi săvârșită fără intervenția provocatorului.”*

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costăș și inculpatul Dadu Mihail, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui Dadu Mihail și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia publicată integral la 12 mai 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun